
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от: *професор доктор Йордан Ангелов Баев –
научни специалности: 2.2. (Нова и най-нова история)
9.1. (Военнополитически проблеми на сигурността)*

Военна академия „Г. С. Раковски“

за дисертационен труд на Фани Марианова Караджова

на тема: „Приносът на обединена Германия за изграждане на европейска архитектура за сигурност и за справяне с новите рискове и предизвикателства в променящата се международна обстановка“

Представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“, научна специалност „Военнополитически проблеми на сигурността“

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

До настоящия момент в българската научна и експертна литература не е имало цялостно монографично изследване по темата на обсъждания дисертационен труд. Ролята и мястото на обединена Германия при изграждане на европейската архитектура за сигурност след края на Студената война налагат необходимостта от подобно оригинално проучване. Влиянието на германската политика върху политиката на по-малките и средни европейски държави и общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз повишават значимостта и актуалността на представения труд.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в четири глави с общо 301 страници. Характерна черта на изследването е, че се основава на внушителен брой документални и литературни източници, предимно на немски и английски език. Сред общия брой от 483 заглавия в приложената библиография се открояват близо сто документални издания и над 350 научни и експертни публикации.

Като научен ръководител на докторантката бих искал също така изрично да припомня, че тя положи успешно с отлична оценка изпитите, предвидени в индивидуалния учебен план. Фани Караджова положи допълнителни усилия за работа с научната и експертна литература по темата на дисертацията и създаване на база данни от документални и нормативни материали за политиката на обединена Германия в сферата на регионалната и европейска сигурност и отбрана. За целта бяха осъществени три специализации във Федерална република Германия.

В уводната част са дефинирани обекта и предмета и обосновани целите, задачите и методологическите подходи на научно изследване. Направен е кратък библиографски преглед на основните публикации по темата в западната

литература, което показва отлична информираност и задълбочени познания по конкретни дискуссионни проблеми на дисертационния труд.

Четирите глави на изложението са разработени въз основа на проблемно-хронологичния и сравнително-аналитичния подходи. Политиката на обединена Германия през последните три десетилетия се изследва предимно на две базисни равнища. Във вътрешнополитически план се съпоставят общите стратегически цели, специфичните тактически различия и конкретните действия при трите различни правителствени формации (1990-98, 1998-2005, 2005-2018), оглавени съответно от Хелмут Кол, Герхард Щрьодер и Ангела Меркел. В анализа са представени също различните гледни точки, обосновани по време на дебатите в германския парламент, както и промените в общественото мнение, фиксирани в актуалните социологически проучвания. По този начин, много по-детайлно и аргументирано изпъква „германският път“ в изграждането на европейската архитектура за сигурност. Второто ключово равнище на анализ изследва приносът на ФРГ при формулиране на европейската политика и стратегия за сигурност и формиране на европейските структури за сигурност в контекста на взаимоотношенията на Германия с водещите съюзници в НАТО и ЕС – САЩ, Великобритания и Франция.

Обособените от Фани Караджова научни и научно-приложни приноси са достоверни и обосновани. Напълно могат да бъдат приети и примерите за практическата значимост на изследване, особено по отношение на необходимостта от по-задълбочена професионална експертиза и обучение на нови български експертни кадри в областта на европейската политика за сигурност и отбрана.

Авторефератът с обем от 36 страници съответства на съдържанието и изводите в дисертационния труд. По темата на дисертацията са публикувани три научни статии, които имат изцяло авторски характер и не са били обект на проучване или интерпретация от други български автори.

3. Критични бележки.

В процеса на разработване на дисертационния труд имаше възможност да представя свои конкретни препоръки, които бяха взети под внимание от докторантката. Нямам критични бележки към окончателния вариант на труда.

4. Заключение.

По своето съдържание и структура, а също и с направените обосновани научни изводи, разработената от Фани Караджова дисертация отговаря напълно на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав във Военна академия „Г. С. Раковски”.

5. Оценка на дисертационния труд.

Предвид на гореизложеното, потвърждавам своята положителна оценка за качествата на дисертационния труд. С убеденост ще гласувам с „да” и призовавам уважаемите членове на научното жури също да дадат своя глас за присъждане на Фани Марианова Караджова на образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Военнополитически проблеми на сигурността”.

28.08.2019

София

Изготвил становището:

проф. д-р Йордан Баев